5.5.2025

Lakivaliokunnan lausuntopyyntö, VNS 2/2025 vp

Valtiovarainministeriön lausunto valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2026–2029

Oikeusministeriön pääluokan määrärahataso kehyskaudella nousee 1,23 mrd. eurosta vuonna 2026 1,27 mrd. euroon vuonna 2029. Vaalimenot ovat 3,2—35,5 milj. euroa riippuen eri vuosina järjestettävistä vaaleista.

Pääluokan määrärahataso muodostuu enimmiltä osin oikeudenhoidon toimintamenoista, joiden osuus on kehyskaudella keskimäärin 82 %. Oikeusministeriön pääluokan määrärahoista tuomioistuimien osuus on 28,6 %, rangaistusten täytäntöönpanon 26,3 %, oikeuspalveluiden 14,9 %, ministeriön ja hallinnon 13,9 %, ulosoton 8,6 %, syyttäjien 5,0 % ja vaalimenojen 2,8 %.

Keskeisimmät uudet päätökset ja muutokset

Oikeusministeriön hallinnonalalle, pääosin Rikosseuraamuslaitokselle, osoitetaan 8,0 milj. euroa vuodelle 2026, 19,6 milj. euroa vuodelle 2027 ja 24,1 milj. euroa vuodesta 2028 lukien aserikoksia koskevan uudistukseen, jonka myötä vankimäärä tulee kasvamaan.

Hallitusohjelman mukaisesta kriminaalipolitiikan kehysvarauksesta osoitetaan Rikosseuraamuslaitokselle 9,4 milj. euroa vuodelle 2026, 9,7 milj. euroa vuodelle 2027, 9,0 milj. euroa vuodelle 2028 ja 8,3 milj. euroa vuodelle 2029, sillä hallitusohjelman mukaiset rangaistusten kiristämiset johtavat vankimäärän kasvuun.

Lisäksi hallitusohjelman toteuttamiseksi ehdonalaista vapautumista koskevia säännöksiä muutetaan siten, että henkilö voi olla ensikertalainen vain kerran. Tähän osoitetaan Rikosseuraamuslaitokselle 1,3 milj. euroa vuodelle 2026, 2,0 milj. euroa vuodelle 2027, 2,6 milj. euroa vuodelle 2028 ja 3,3 milj. euroa vuodesta 2029 alkaen. Vankiloiden turvatekniikan päivittämiseen kohdennetaan vuosittain 1,75 milj. euroa. Hoitotakuun tiukentumisen poistuminen vähentää Rikosseuraamuslaitoksen määrärahoja 0,7 milj. euroa.

Lähisuhdeväkivallan sovittelun kieltämiseen kohdennetaan tuomioistuimille ja syyttäjille yhteensä 2,2 milj. euroa vuodessa. Sovittelutoiminnan siirtoon sosiaali- ja terveysministeriön hallinonalalta osoitetaan 7,3 milj. euroa vuodesta 2027 lukien Oikeuspalveluviraston toimintamenoihin.

Aiemmin päätettyjä toimintamenosäästöjä hallinnonalalle kohdennetaan 15,4 milj. euroa vuodelle 2026 ja 25,6 milj. euroa vuodesta 2027 eteenpäin.

Lisätiedot:
Budjettineuvos Niina Huotari, niina.huotari@gov.fi